

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

820

Vragen van het lid **Geurts** (CDA) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *het bericht «Wat overblijft van de I&R-affaire»* (ingezonden 6 oktober 2020).

Antwoord van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 17 november 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 635.

Vraag 1

Kent u het bericht «Wat overblijft van de I&R-affaire» en herinnert u zich uw nieuwsbericht over onregelmatigheden in de registratie van pasgeboren kalfjes in het Identificatie- & Registratiesysteem (I&R)?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herinnert u zich nog uw uitspraak in de Kamer «...en dan zou je het over zo'n 8.000 bedrijven hebben...»?³

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Herinnert u zich nog dat ik in een debat uitsprak «De Nederlandse melkveehouderij heeft zware beschuldigingen over zich heen gekregen en deze berichten hebben de ongelofelijke inspanningen die de melkveehouderij bij de fosfaatreductie heeft geleverd, totaal overschaduwd. Geheel onterecht is de Nederlandse melkveehouderij, zijn onze boeren, onze boerinnen al schuldig bevonden voordat een rechter hen heeft veroordeeld.»⁴

¹ De Boerderij, 5 oktober 2020, «Wat overblijft van de I&R-affaire», <https://www.boerderij.nl/Rundveehouderij/Achtergrond/2020/10/Wat-overblijft-van-de-IenR-affaire-649702E/>

² Website rijksoverheid, 8 februari 2018, «Onregelmatigheden ontdekt bij 2100 rundveebedrijven», <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-landbouw-natuur-en-voedselkwaliteit/nieuws/2018/02/08/onregelmatigheden-ontdekt-bij-2100-rundveebedrijven>

³ Kamerstuk 33 037, nr. 272

⁴ Handelingen, vergaderjaar 2017–2018 nr. 62, item 4, p. 6

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Een persbericht van het Openbaar Ministerie spreekt vandaag over circa 100 rundveehouders die strafbare feiten met de registratie van dieren hebben gepleegd: hoe verklaart u de verschillen van hetgeen begin 2018 door u werd gesugereerd en nu door het Openbaar Ministerie naar buiten is gekomen?⁵

Antwoord 4

De NVWA heeft in 2017 en 2018 onderzoek gedaan naar onregelmatigheden bij de identificatie en registratie van runderen. In het kader van dat onderzoek zijn door de NVWA fysieke inspecties uitgevoerd. Inspecteurs van de NVWA hebben bij een deel van de dossiers strafvorderlijke processen-verbaal opgesteld en bij het Openbaar Ministerie aangeleverd. Het Openbaar Ministerie heeft nu over het grootste deel van de 140 ontvangen processen-verbaal een vervolgbeslissing genomen. Daarnaast zijn er bestuursrechtelijke besluiten genomen. Die dossiers zijn door de NVWA en RVO afgehandeld. In mijn brief van 3 oktober 2018 heb ik inzichtelijk gemaakt tot welke resultaten de dossiers hebben geleid, waaronder de op dat moment ruim 130 processen verbaal.

Vraag 5

Vindt u, achteraf gezien, dat de blokkade van duizenden rundveebedrijven proportioneel is geweest? Zo ja, waarom?

Antwoord 5

De besluiten die zijn genomen naar aanleiding van de onregelmatigheden in de I&R-registraties van houders, zijn gebaseerd op de informatie en rechtspraak die destijds beschikbaar was en de regelgeving zoals die toen werd uitgelegd. Dit betrof onder andere een uitspraak van het CBb in 2014 waarbij geoordeeld is dat de registratie van doodgeboren kalveren een Europese verplichting was. Ook was de interpretatie dat bij niet naleving van Europese I&R-regels het bedrijf geblokkeerd moet worden.

Uit de uitspraak van het CBb van 20 oktober 2020 blijkt dat het CBb deze regelgeving nu anders interpreteert. Dat brengt mee dat bedrijven niet geheel mogen worden geblokkeerd als bijvoorbeeld een doodgeboorte niet is gemeld. Aan deze uitspraak zal ik vanzelfsprekend uitvoering geven.

De impact op melkveehouders, die ten onrechte geblokkeerd zijn, is groot geweest en nog steeds. Veel boeren voelden zich weggezet als fraudeur. Ik heb eerder laten weten dat dit nooit mijn intentie is geweest en heb daarvoor ook mijn excuses aangeboden.

Hoewel de handelwijze gebaseerd was op een eerdere uitspraak van het CBb, wijst de huidige uitspraak van het CBb uit dat de besluiten anders genomen hadden moeten worden, en dat trek ik me zeer aan. Ik moet dan ook erkennen dat er, met de informatie van nu, in deze situatie anders gehandeld had moeten worden.

Vraag 6

Kunt u aangeven waarom de afhandeling zo lang heeft geduurd?

Antwoord 6

Het samenstellen van dossiers moet zorgvuldig gebeuren en neemt daardoor de nodige tijd in beslag. Op het moment dat de dossiers volledig waren, is gestart met het behandelen van de bezwaren. Dit was in het najaar van 2018, de laatste beslissingen op bezwaar zijn in het voorjaar van 2019 verstuurd. Ook is op dat moment input naar het CBb gestuurd voor het plannen van de zittingen. In januari 2020 ontvingen wij bericht van het CBb dat de zittingen gepland stonden voor mei 2020. Door de Covid-situatie is dit uitgesteld naar juli.

⁵ Website Openbaar Ministerie, 5 oktober 2020, «Onregelmatigheden ontdekt bij 2100 rundveebedrijven», <https://www.om.nl/actueel/nieuws/2020/10/05/boetes-en-dagvaardingen-voor-meer-dan-100-veeouders-vanwege-strafbare-feiten-met-meerlingen>

Vraag 7

Kunt u aangegeven hoe groot de financiële schade was bij de rundveehouders die onterecht geblokkeerd zijn geweest en ook wat de omvang van de schade was bij kalverhouders? Wat bent u voornemens voor deze rundvee- en kalverhouders te gaan doen?

Antwoord 7

Er zijn tot nu toe ongeveer 130 bedrijven die een claim hebben ingediend omdat zij menen dat zij destijds onterecht zijn geblokkeerd. Met 30 bedrijven is overeenstemming bereikt over het te ontvangen schadebedrag. Van ca. 15 bedrijven moet de claim nog worden afgehandeld. Alle overige claims zijn al afgehandeld, dit betreffen claims van bedrijven die terecht zijn geblokkeerd, claims van bedrijven waar geen aantoonbaar verband bleek tussen de gevorderde schadevergoeding en de blokkade of claims van bedrijven niet hebben gereageerd op het verzoek om hun schadeclaim verder te onderbouwen. Omdat nog niet alle zaken afgerond zijn, heeft de NVWA nog geen overzicht beschikbaar van uitgekeerde schadebedragen.

Op basis van de uitspraak van het CBb moeten we concluderen dat een deel van de besluiten anders genomen had moeten worden. Dit betreft bijvoorbeeld de registratie van doodgeboren kalveren. Ik geef uitvoering aan deze uitspraak. Schadeclaims worden uiteraard binnen de daarvoor bestemde kaders beoordeeld.

Vraag 8

Kunt u aangeven welke verbeteringen u heeft laten doorvoeren binnen het ministerie en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) om nog zo'n affaire in de toekomst te voorkomen?

Antwoord 8

Het ministerie, de NVWA en RVO hebben nauw samengewerkt tijdens het onderzoek naar de onregelmatigheden in de dierregistraties. Dit onderzoek heeft een grote impact gehad op de melkveehouderij in Nederland. Bij dergelijke onderzoeken is onder andere de communicatie over het onderzoek van cruciaal belang.

Alle lessen die we de afgelopen periode in dit dossier hebben geleerd nemen we mee in toekomstige situaties. De betrokken partijen zullen hier blijvend aandacht aan besteden.

De regelgeving en informatie die destijds hebben geleid tot de genomen besluiten, hadden met de informatie van nu anders geïnterpreteerd moeten worden.

LNV zal, samen met de NVWA en RVO, bij de voorbereiding van nieuwe regelgeving scherp letten op het mogelijk ontstaan van eventuele prikkels die tot nieuwe onregelmatigheden kunnen leiden.